

„Ja som Pán, tvoj Boh, ktorý ťa vyviedol z egyptskej krajiny, z domu otroctva. Nebudeš mať iných bohov okrem mňa! Neurobíš si modlu ani nijakú podobu toho, čo je hore na nebi, dolu na zemi alebo vo vode pod zemou! Nebudeš sa im klaňať a ani ich uctievať!“ (Ex 20, 2-5). „Je napísané: ‚Pánovi, svojmu Bohu, sa budeš klaňať a jedine jemu budeš slúžiť.‘“ (Mt 4, 10)

BOŽIE SLOVO:

(Rim 1,21-24)

Čítanie z listu sv. apoštola Pavla Rimanom: *Hoci Boha poznali, neoslavovali ho ako Boha, ani mu nevdávali vďaka; ale stratili sa vo svojich myšlienkach a ich nerozumné srdce sa zatemnilo.* ²² *Hovorili, že sú múdri, a stali sa hlupákmi.* ²³ *Slávu nesmrteľného Boha zamenili za podoby zobrazujúce smrteľného človeka, vtáky, štvornožce a plazy.* ²⁴ *Preto ich Boh vydal nečistote podľa žiadostí ich srdca. Počuli sme Božie slovo!*

KATECHÉZKA (KKC 2110 – 2132)

(na doplnenie www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 260, 262, 265, 271, 284, 298)

Prečo sa neklaňať nikomu inému, iba Bohu? Dôvodov je množstvo. Napríklad jeden je tu: „*Všetko je vaše,*“ ²³ *ale vy ste Kristovi a Kristus Boží,*“ (1 Kor 3,22-23) vraví Písmo. Nič nie je vyššie od človeka, iba Boh. Slúžiť a klaňať sa čomukoľvek inému znamená ponížiť sa a otročiť. Len služba a klaňanie sa Bohu človeka povznáša, povyšuje, oslobodzuje a zbožšťuje. Druhý dôvod je dôvera. Verím, že Boh je všemocný? Že ma miluje a chce pre mňa vždy a všade len to najlepšie? Prečo sa potom utiekať k niekomu inému, alebo sa „poisťovať“ nejakou alternatívou, keby náhodou Boh zlyhal alebo nechcel to, čo je pre mňa dobré? Ďalším dôvodom je láska. Nebo je manželstvo, kde Boha milujem celým srdcom a celým bytím, tak, ako On miluje mňa. Výsledkom je Trojičná jednota s Bohom, Boží Život a teda Božia blaženosť, Nebo. Ak by som sa nieže namiesto Boha, ale hoci aj popri Bohu klaňal niečomu inému a kládol to dokonca na roveň Boha – to ako keby muž tvrdil, že miluje svoju manželku a je jej oddaný a pritom si vydržiaval milenky a súložnice. Jednoducho to dohromady nejde, nie s tou podobou Trojičného života, do ktorého sme Bohom pozvaní. V praxi teda musíme dôsledne odstrániť z nášho života nasledovné návyky starého života:

Povera – „*je vybočenie náboženského čítania a úkonov, ktoré ono ukladá. Môže vplyvať aj na kult, ktorý vzdávame pravému Bohu, napríklad keď sa pripisuje takmer magická dôležitosť určitým, ináč oprávneným alebo potrebným praktikám.*“ (KKC 2111) Povera, to je keď pripisujeme nejaké účinky poklopaniu na drevo, nezarieknutiu ničoho, červenej šnúrke na zápästí, ale aj vtedy, ak sa spoliehame na nejakú zázračnú modlitbičku alebo zázračnú pobožnosť, ktorá „funguje“ lepšie ako ostatné a zaisť nám to, o čo prosíme, alebo nejaký zázračný predmet, ktorý nás ako amulet ochráni a podobne. Povera je znakom nerozumnosti, pretože si myslíme, že nejaké predmety, úkony, slová alebo obrázky a ich používanie môžu mať v sebe nejakú silu či moc – tú má ale len a jedine Boh! Na povery pozor, aj kresťanských povier je neúrekom a mnohí im úprimne veria a myslia si, že je to niečo zbožné a dobré! „*Kresťanské uctievanie obrazov nie je v rozpore s prvým prikázanim, ktoré zakazuje modly. Ved’ „úcta k obrazu prechádza na vzor“ a „kto uctieva obraz, uctieva osobu, ktorá je na ňom namalovaná.“ Úcta, ktorá sa vzdáva posvätným obrazom, je „nábožná úcta“, a nie adorácia [čiže klaňanie sa, pozn. red.], ktorá patrí jedine Bohu.*“ (KKC 2132)

Modloslužba – „*Prvé prikázanie odsudzuje mnohobožstvo (polyteizmus). Vyžaduje od človeka, aby neveril v iných bohov okrem Boha, aby neuctieval iné božstvá okrem Jediného.*“ (KKC 2112) – jednoducho preto, že žiadnych iných niet. Ale „*modloslužba sa netýka len nepravých pohanských kultov. Zostáva trvalým pokušením pre vieru. Spočíva v zbožšťovaní toho, čo nie je Boh. Modloslužbou je, keď si človek ctí a uctieva stvorenie namiesto Boha, či už ide o bôžikov, alebo o zlých duchov (napr. satanizmus), o moc, rozkoš, rasu, predkov, štát, peniaze a pod. „Nemôžete slúžiť aj Bohu, aj mamone,“ hovorí Ježiš (Mt 6, 24).*“ (KKC 2113). Dobrým príkladom „kresťanskej“ modloslužby je tzv. *evanjelium prosperity*, hlásané niektorými protestantskými sektami, ktoré uctieva úspech a peniaze a pozemskú prosperitu a bohatstvo a Boha znižuje len na poskytovateľa tohto „požehnaní“. Podobne pozor na rôzne heslá „Za Boha a za národ!“ a im podobné. Tiež na zbožšťovanie rodiny, zamestnania, majetku, verejne mienky, „pokoja s ľuďmi“, „kľudu v rodine“ a ich uprednostňovanie pred Bohom – toto bol dôvod, prečo mnohí ľudia za socializmu ale aj dnes zapierali Boha, lebo ved’ „vtedy sa to nesmelo“. Ale smelo – avšak len za cenu týchto modiel! Toto je voľba, ktorú musíme denne robiť: Boh, alebo modly? Čo uprednostníme? „*Mnoho mučeníkov zomrelo, lebo sa neklaňali „Šelme“ a odmietali dokonca predstierať, že ju uctievať.*“ (KKC 2113)

Veštenie a mágia – „*Boh môže zjaviť budúcnosť svojim prorokom alebo iným svätým. Ale správny postoj kresťana, čo sa týka budúcnosti, spočíva v tom, že sa s dôverou odovzdáva do rúk Prozreteľnosti a zrieka sa každej nezdravej zvedavosti v tomto ohľade. [...] Treba odmietnuť všetky formy veštenia: uchylovanie sa k satanovi alebo k zlým duchom, vyvolávanie mŕtvych alebo iné praktiky, o ktorých sa mylne predpokladá, že „odhaľujú“ budúcnosť. Používanie horoskopov, astrologia, čítanie z rúk, výklad predpovedí alebo osudov, jasnovidecťvo a uchylovanie sa k médiám prejavujú vôľu mať vládu nad časom, nad dejinami a nakoniec nad ľuďmi a zároveň túžbu nakloniť si skryté mocnosti. Sú v protiklade s úctou a rešpektom spojenými s láskyplnou bázňou, ktoré sme povinní mať jedine voči Bohu. Všetky praktiky mágie alebo čarodejníctva, ktorými si človek chce podmaniť skryté mocnosti, aby ich postavil do svojich služieb a dosiahol nadprirodzenú moc nad blížnym – hoci aj preto, aby mu získal zdravie –, vážne odporujú čnosti nábožnosti. Tieto praktiky sú ešte odsúdeniahodnejšie, keď sú spojené s úmyslom škodiť druhému, alebo keď sa pri nich uchyluje k zásahu zlých*

duchov. Aj nosenie amuletov si zasluhuje výčitku. Špiritizmus je často spojený s veštekými a magickými praktikami. Preto Cirkev upozorňuje veriacich, aby sa ho chránili. Uchylovanie sa k tzv. tradičným spôsobom liečenia neopravňuje“ ani vzývanie zlých mocností, ani zneužívanie dôveryčivosti iných.“ (KKC 2115 až 2117). Ako sme už povedali v úvode – je to snaha nájsť nejaké zadné dverka k veciam, ktoré nám Boh z dobrých dôvodov neodhalil – o tom je veštenie – alebo snaha (vskutku naivná a bláznivá) nejakou Boha ovládať a donútiť konať podľa nás, či namiesto Boha sa obrátiť na iné sily a moci a vymôcť na nich to, čo nám Boh z dobrého dôvodu neudelil – to je mágia. Oboje je ako v manželstve cudzoložstvo, podvod, nevera a podraz. Je to rozvod s Bohom, zničenie dôvery, lásky a vzťahu medzi nami.

Neúcta voči Bohu – „*Pokúšanie Boha spočíva v tom, že sa slovom alebo skutkom podrobuje skúške jeho dobrota a jeho všemohúcnosť.*“ (KKC 2119) „*Svätokrádež spočíva v znesväcovaní sviatosti a iných liturgických úkonov, ako aj osôb, predmetov a miest, ktoré sú zasvätené Bohu, alebo v nedôstojnom zaobchádzaní s nimi. Svätokrádež je ťažký hriech, najmä ak sa pácha proti Eucharistii.*“ (KKC 2120) „*Svätokupectvo (simónia) sa definuje ako kupovanie alebo predávanie duchovných skutočností. [...] Je nepripustné privlastniť si duchovné dobrá a správať sa voči nim ako vlastníkom alebo pánom, lebo ich zdrojom je Boh. Možno ich dostať iba ako dar od neho.*“ (KKC 2121). Božie dary nesmú byť nikdy a nikým zneužitú na osobné obohatenie v akejkolvek, hmotnej či nehmotnej (moc, sláva) podobe! Podobne to platí aj o živote a službe Cirkvi, nikdy sa nesmie stať miestom nejakého „sebauplatnenia“, postavenia, moci či kariéry a pod.!

UVAŽOVANIE:

Urobme si inventúru života, či tam niečo z toho nenájdeme!